

„E doar un număr”: Când scena dă glas intimității la vârsta înaintată

Autor: Elisa Klein-Peters - Proportional Message Association

La 76 de ani, Emília Araújo își continuă parcursul de a educa și inspira. Asistentă medicală pensionară, educatoare, activistă și actriță, astăzi este una dintre protagonistele piesei „É só um número” („E doar un număr”), prezentată de Braga Senior Academy din Portugalia. Spectacolul, care abordează sexualitatea la vârste înaintate, având curaj și sensibilitate, s-a născut dintr-un impuls colectiv și a avut-o pe Emília drept forță motrice incontestabilă.

De la asistență medicală la scenă: o viață dedicată îngrijirii

Înainte de a urca pe scenă, Emília și-a construit o carieră marcată de apropierea sa față de oameni. Timp de 17 ani, a lucrat în cadrul proiectului Autoestima, creat pentru a sprijini persoane care oferă servicii sexuale, inclusiv bărbați și femei fără adăpost. În această calitate, a străbătut străzile din Porto, Matosinhos și Leça da Palmeira cu o unitate mobilă, distribuind prezervative, oferind îngrijiri medicale și, mai presus de toate, ascultare. Odată cu timpul, prin Emília Araújo, proiectul s-a extins și în Braga și Guimarães, unde și-a deschis porțile și și-a continuat misiunea.

„Am învățat multe de la ei, am plâns, am râs și chiar le-am dat hainele mele celor care veneau cu hainele lor ude de pe stradă”, își amintește Emília. *„Corpul nu a reprezentat niciodată un tabu pentru mine. Ca asistentă medicală, am lucrat cu numeroși pacienți – bărbați, femei și viețile lor intime – iar primul lucru pe care îl spuneam pentru a-i pune în largul lor era: «Nu vă rușinați; în acest mod privesc zona genitală la fel cum privesc orice altă parte a corpului, precum nasul: cu respect și profesionalism».”*

Această perspectivă deschisă și umanistă asupra corpului și sexualității a pregătit-o pentru un nou rol – de această dată, în teatru.

„Niciodată nu este prea târziu să înveți”

După mutarea în Braga, Emília a căutat noi moduri de a-și ocupa timpul. *„Mi-a plăcut teatrul dintotdeauna, încă din copilărie, când mergeam la spectacole cu școala.”* Când s-a înscris la Braga Senior Academy acum 12 ani, și-a redescoperit pasiunea și, încurajată de directoarea Ângela Silva, a revenit pe scenă.

08.06.2024 - – „*Studenti din Braga Senior Academy au jucat o piesa la Sá de Miranda*”. Fotografie luată din: <https://www.cm-braga.pt/pt/0201/home/noticias/item/item-1-18226>

În piesa „É só um número”, Emília nu doar a jucat, ci a și contribuit la conturarea conținutului. Piesa s-a născut din discuții și experiențe reale împărtășite de studenți. Structurată în scene simbolice, producția explorează teme precum singurătatea, plăcerea, corpul îmbătrânit și prejudecățile persistente legate de sexualitatea adulților în vârstă.

Emília descrie piesa cu entuziasm: *„Am vorbit despre singurătate, lipsa atingerii, absența preludiului în sex... Am apărut chiar și în lenjerie intimă, traversând scena. Nu a fost prea greu pentru mine, dar nu a fost ușor nici pentru celelalte actrițe și actori.”*

Sexualitatea la vârste înaintate: realitatea

Perspectiva Emíliei este dublă: vorbește atât ca femeie în vârstă, cât și ca profesionistă în sănătate. „Menopauza nu este sfârșitul a ceva”, spune ea. „Dar îmi amintesc că oamenii în vârstă încă dorm în paturi separate, nu se mai ating, nu se mai văd ca fiind atrăgători unul pentru celălalt.” Regretă că pentru mulți sexul rămâne un tabu: *„Se pare că, în trecut, exista aproape o interdicție implicită pentru femei de a cere sex. Multe dintre colegile mele au întâmpinat dificultăți după menopauză și erau neinformate despre aspecte importante, precum necesitatea unei diete adecvate sau faptul că schimbările hormonale pot cauza o serie de simptome, cum ar fi atrofia vaginală.”*

Pe lângă reacția caldă a publicului din Braga, Emília subliniază impactul piesei asupra tinerilor. Într-o reprezentație pentru elevi de liceu, „chiar și profesorii au venit să pună întrebări despre menopauză, iar o fată de 14 ani s-a apropiat de mine, plină de nelămuriri.”

Educație la orice vârstă

Emília consideră teatrul un instrument valoros pentru educația intergenerațională. „Tinerii trebuie să ne asculte, iar noi trebuie să îi ascultăm și pe ei. Trăim în vremuri diferite, dar avem atât de multe de învățat unii de la alții.”

În opinia ei, sexualitatea sănătoasă se bazează pe respect, consimțământ și conexiune emoțională. *„O sexualitate pozitivă și sănătoasă este aceea în care, înainte de orice, vă placeți unul pe altul. O relație sănătoasă este una în care vă placeți reciproc. Să fii sănătos înseamnă să începi prin a vedea cu adevărat corpul celuilalt.”*

O viață cu scop

Cu o carieră care a purtat-o prin spitale, unități mobile, conferințe, centre de consiliere și, în cele din urmă, pe scenă, Emília nu are nicio ezitare: *„Mi-am încheiat cariera cu inima plină. Este adevărat: am iubit cu adevărat profesia de asistentă; nu aș schimba-o cu nicio altă meserie.”*

Povestea ei și rolul interpretat în „É só um número” demonstrează faptul că procesul de îmbătrânire poate fi trăit nu doar cu demnitate, ci și cu blândețe, umor și dorință. După cum afirmă chiar ea, cu un zâmbet pe care îl simți la telefon:

„E doar un număr. Vârsta nu este ceea ce avem, ci ceea ce simțim. Este minunat să fii pe scenă. Simți că explici bine, că predai.”

„E doar un număr” revine pe scenă

După succesul premierei din Braga, „É só um número” va reveni pe scenă pentru o nouă reprezentație: aceasta va avea loc la 15 septembrie 2025, la Teatrul Jordão din Guimarães. O nouă oportunitate de a emoționa, de a stârni râsul, de a invita la reflecție și, mai presus de toate, de a da glas experiențelor celor care au trăit ceea ce, adesea, este redus la tăcere. Rămâneți aproape — această piesă merită să fie văzută și simțită de persoane de toate vârstele.